

Bilaga

Rapport från Energicentrum Gotland verksamhet

Energicentrum Gotland stödjer Tillväxt Gotland och deras medlemmar i arbetet med ett *nätverk kring energi*. Nätverket gör breda inbjudningar till kvartalsvisa träffar som innehåller inspiration och kunskap i form av föreläsare och mycket diskussion/erfarenhetsutbyten. Ambitionen är att samarbeten företag emellan sker som en följd av nätverket. Nästa träff sker den 5 september.

Under våren tog Energicentrum Gotland initiativ till samling av aktörer inom gröna näringen som ledde till att en "Energidag" anordnades på Gotland Grönt centrum med tydligt fokus att ge lantbrukare kunskap inom de sakområden där jordbruk kan ställa om nu, t ex biogas, elektrifiering. Kopplat till det även information kring möjliga stöd för investeringar.

Inom samarbetet med öarna i Östersjön, Bornholm, Åland och Ösel, skedde under våren arbete för att skapa en gemensam ansökan till Interreg Baltic Sea Region. Ansökan fullföljdes inte då det upplevdes att gruppen behöver mer tid att prata sig samman kring gemensamma fokusområden. Ambitionen är dock att framgent hitta former för extern finansiering av gemensamma initiativ.

Energicentrum försöker nå finansiering för att kunna stärka sin kapacitet för energicoaching mot företag då tidigare externt finansierade projekt (REACT) avslutades i oktober 2023.

Projektet kring nya el-tariffmodeller engagerar nu över 10 företag på Gotland som deltar i utvärderingen av nya sätt att prissätta elanvändning baserat på flexibel användning.

Rapport från Region Gotlands projekt *Energiön Gotland (2024-2026)*

Den 18 april genomfördes ett första gemensamt styrgruppsmöte för Energicentrum Gotland och projekten Energiön Gotland och Node Gotland. Styrgruppen leds av Region Gotlands regionala utvecklingsdirektör Stefan Persson och följande ingår i styrgruppen: Malena Bendelin, Region Gotland, Margareta Gothnier Länsstyrelsen i Gotlands län, Simon Davidsson Kurland Campus Gotland Uppsala universitet, Jenny Iversjö Region Gotland, Fredrik Österholm, Science Park Gotland, Patrick Dahl Energicentrum Gotland, Roger Hammarström Tillväxt Gotland, Julius Bengtsson GEAB, Petter Schwan LRF, Sven Sandström GUBIS och Anders Kjellström Energicentrum Gotland medborgarstol 2024. Styrgruppen har två huvuduppgifter, dels att följa att projektet följer sin projektplan för sin verksamhet och ekonomi och att ge inspel till ämnen att lyfta på GAIST.

Under Almedalsveckan 2024 genomfördes ett seminarium under rubriken *Östersjön det nya energihavet – planer på 200 TWh*.

GAIST (Gotland Accelererar I Samverkan för grön Tillväxt) är det nya samverkansorganet för energi- och klimatfrågor som är under bildande. Syftet är att accelerera omställningen genom tät samverkan mellan myndighetsaktörer och näringsliv. Ett första konstituerande möte äger rum den 17 september. Landshövdingen är

ordförande och länsstyrelsen i Gotlands län och Region Gotland ansvarar för att vara föredragande. Inbjudna är nyckelaktörer som jobbar med de stora projekten kring klimatomställning.

Baltic Energy Islands Connect – BEIC är ett nyskapat samarbete mellan Bornholm, Åland, Ösel och Gotland. Samarbetsformerna struktureras just nu.

Den gemensamma ansökan till Interreg Baltic (se ECG rapport) och JTP Groundwork är båda delar av Energiön Gotlands arbetspaket, som sker i samverkan i nära samverkan med bland annat Energicentrum Gotland och Science Park Gotland.

Rapport från JTP Groundwork, stöd från Fonden för rättvis omställning, GD Regio, april - november 2024

I mars 2024 sökte och beviljades Region Gotland, regionstyrelseförvaltningen ett särskilt EU-stöd för att kartlägga energiomställningens inverkan på övriga samhället ifråga om kompetensförsörjning, infrastruktur och attraktionskraft.

Stödet är ett konsultstöd och kan bara ges till regioner som redan är ett av de områden som omfattas av *Fonden för rättvis omställning (FRO)*.

I det här projektet undersöks främst behoven av kompetensförsörjning men också bostäder, energiinfrastruktur, hamnkapacitet, kommunala detaljplaner med mera. Vidare ska projektet ge en bedömning av kompetensbehovet under, olika faser 2025-2040.

Fler frågor som projektet om möjligt ska besvara är: Vad kommer att krävas inom regionens olika ansvarsområden? Kommer underentreprenörer att behöva kompetensutvecklas? Hur kommer intressekonflikter med öns klart avgränsade geografi att påverka omställningen?

Många aktörer involveras i projektet som avslutas med en gemensam workshop 8 november.

Som en följd av det här projektet planerar kommissionen också att genomföra en konferens för andra FRO-regioner på Gotland, under våren 2025.

Rapport om finansiering Projektstöd

En sammanställning i juni 2024 visar att Region Gotland genom anslag 1:1 finansierar styrkeområdet *Näringslivets energiomställning* med projektstöd till en total summa av 9 278 025 kronor. Det är fyra projekt som ägs och drivs av Region Gotland, Science Park Gotland och Luleå tekniska universitet. Tre av fyra avslutar sin verksamhet under 2025, medan det nyligen uppstartade projektet Energiön Gotland fortsätter till årsskiftet 2026/2027.

PROJEKT	TID	ÄGARE	ANSLAG 1:1
Node Gotland	20220901- 20260118	Science park Gotland	5 405 690
Ökad flexibilitet för SMF genom nya tariffmodeller	20230901- 20250131	Energicentrum Gotland	1 072 335

Energiön Gotland	20240101- 20270115	Region Gotland	2 250 000
Predictive Movement	20240101- 20251231	Luleå tekniska Universitet	550 000
			9 278 025

Företagsstöd

Region Gotland har 2023-2024 erbjudit möjlighet att söka två typer av riktade företagsstöd inom ramen för näringslivets energiomställning. Det har genomförts två utlysningar och en kvarstår hösten 2024. Företag kan beviljas stöd mellan 30 000 och 100 000 kr. Stödet kan lämnas upp till 80% av godkända kostnader till konsulttjänster eller köp av tjänst.

Inriktningarna på företagsstödet har varit:

Konvertering av fordon: Bidra till minskad användning av fossila drivmedel, stärka varumärket och skapa en bättre ekonomi i verksamheten. Kan handla om att konvertera bensin- och dieseldrivna fordon till biogas eller vätgas. Företag kan beviljas stöd på maximalt 30 000 kr per fordon och för totalt 3 till 7 fordon.

Energikartläggning: För att hjälpa små och medelstora företag att ta ett första steg för att få koll på energianvändningen och att identifiera åtgärder som minskar energianvändningen. Arbetet med energikartläggningen resulterar i många fall i en möjlighet att vidareutveckla verksamheten, sänka driftskostnaderna och minska klimatpåverkan.

Fram till i juni 2024 har inga ansökningar inkommit. Det finns flera anledningar till bristen på ansökningar, exempelvis lågkonjunkturen, att Energicentrum Gotland gör en enklare form av energianalys och företagen nöjer sig med det och avsaknad av aktör som ställer om/konverterar fordon på Gotland.

Inga av de andra utlysningarna har haft sökande företag inom ramen för näringslivets omställning.

Region Gotlands kommunikationskanaler inom området

Regionstyrelseförvaltningen önskar få återkoppling från regionstyrelsen hur styrelsen vill bli informerade kring verksamheten månatligen. Önskar regionstyrelsen få de månatliga nyhetsbrev som skickades till sig från såväl Energicentrum Gotland som Energiön Gotland?

Kommunikationskanaler från Energicentrum Gotland och Energiön Gotland:

Energicentrum Gotland

Nyhetsbrev: Skickas ut varannan vecka. Går ut till de som signat upp, vilket idag även inkluderar politiker.

Sociala medier: Facebook, Instagram.

Egen hemsida utanför gotland.se

LinkedIn

Energiön Gotland

Nyhetsbrev: Skickas till projektintressenter på projektets sändlista.